

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

IV. Utrum sit licita Pluralitas Uxorum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

QUÆSTIO IV.

Utrum sit licita Pluralitas Uxorum?

Unitas Matrimonij duplex.

39. **Q**uæstio præfens sub alijs terminis, videlicet, de Unitate Matrimonij, non raro proponi solet. Pro cuius resolutione sciendum, quòd Unitas Matrimonij duplex considerari possit, videlicet, vel respectu ejusdem temporis, vel in ordine ad diversa tempora. Priori unitati, juxta quam matrimonium ita debet esse unum, ut non possit idem vir habere simul plures uxores, neque eadem mulier plures viros, opponitur Polygamia, quæ est simultanea pluralitas uxorum. Posteriori modo opponitur unitati matrimonij Bigamia, Trigamia, &c. dum scilicet quis successivè duas, tres, aut etiam plures accepit uxores, contrahendo secundas, tertias, aut ultiores Nuptias.

Polygamia, & Bigamia, Trigamia, &c. quid? Polygamia, seu pluralitas simultanea uxorum, est prohibita.

40. **CONCL. I.** Polygamia, seu pluralitas simultanea uxorum, in Lege Evangelica jure Divino est prohibita. Ita omnes Catholicos; & habetur c. *Gaudemus*, de Divortijs, estque novissimè definitum in Concilio Trident. Sess. 24. can. 2. his verbis: *Si quis dixerit, licere Christianis plures simul habere uxores, & hoc nullâ lege Divinâ esse prohibitum: anathema sit.* Idem probatur ex S. Scriptura; ut *Matth. 19. Marci 10. & Ephes. 4.* ubi de conjugato dicitur, atque renovatur illud præceptum *Genes. cap. 2.* positum: *Adhæbit uxori suæ, & erunt duo in carne una; Nam Sacer Textus ibidem non dixit: Erunt tres, vel plures, sed duos, nec dixit, Adhæbit uxoris, sed uxori;* uti notat, atque argumentatur Pontifex in *cit. c. Gaudemus de Divortijs.* Confirmatur Conclusio ex illis verbis Christi, *Luce 16. Omnis, qui dimittit uxorem suam, & alteram ducit, moechatur: & qui dimissam a viro ducit, moechatur.* Si ergo juxta Christi præceptum, uxore dimissâ duci alia de jure non potest; ergo à fortiori, neque ipsâ retentâ: per quod evidenter apparet, pluralitatem simultaneam uxorum in Lege Evangelica reprobari.

Solitur in-
stantia de
Patriarchis
veteris Testa-
menti.

41. **II.** Nec obstat, quòd Abraham, Jacob, alique Sancti Patriarchæ, in veteri Testamento plures simul uxores habuisse legantur. Resp. enim conformiter *cit. c. Gaudemus*, & communi Theologorum, illud Divinâ revelatione, atque dispensatione, Sanctis illis Patriarchis fuisse concessum. Et id quidem factum creditur ob paucitatem Fidelium, ut nimirum hoc modo vera Fides, & agnitio unius DEI, coeli terræque Conditoris, quæ ob-
graf

grassantem tunc unde quaque idololatriam propemodum extinguebatur, saltem in posteris Abraham conservaretur.

42. CONCL. II. Pluralitas successiva uxorum post mortem prioris conjugis licita est inter Christianos, & valida. Patet hoc tum ex perpetuo sensu, & praxi Ecclesiae; tum ex illo Apostoli, 1. Corinth. 7. *Mulier alligata est legi, quanto tempore vir ejus vivit: quod si dormierit vir ejus, liberata est; cui vult, nubat, tantum in Domino.* Et hoc non solum de secundis, sed etiam de ulterioribus Nuptiis intelligendum est: unde nec Christus *Matth. 22.* damnavit mulierem, quod septem viros legitimè habuisset; nec Samaritanam, quod quinque, *Joan. 4.*

43. Nec obstat, quod Legibus Civilibus secundae Nuptiae sint exorsae, & variis poenis afficiantur; imò mulier nubens intra annum luctus (hoc est, infra annum à morte mariti) notetur Infamia, *lib. 1. & 2. C. de Secundis Nuptiis*, & alibi. Resp. enim, hanc poenam Infamiae jure Canonico esse sublatam, *cap. penult. & ult. de Secundis Nuptiis*; eò, quod mulier sic nubens concessa sibi ab Apostolo utatur potestate.

44. Verum quidem est, quod primae Nuptiae magis probentur, quam secundae, *c. Nuptiarum, 27. q. 1. & c. Quomodo, 31. q. 1. & alibi.* Unde etiam secundae Nuptiae inducunt Bigamiam, *cap. 1. & seqq. de Bigamis non ordinandis.* Neque secundae Nuptiae benedicuntur, *cap. 1. & 3. de secund. Nuptiis*, cum concordantijs: cum enim alter contrahentium saltem in primis Nuptiis fuerit benedictus, eaque benedictio semper duret, non est iteranda. Intellige, nisi consuetudine contrarium alicubi sit introductum. *Navarrus cap. 22. Manual. n. 83.*

45. CONCL. III. Uxor non certificata de morte viri prioris, & e contra, nequit contrahere cum alio, etiamsi facta diligenti inquisitione ignoret, quid contigerit circa maritum pluribus jam annis non comparentem. Ita habetur decisum *c. In praesentia, de Sponsalib.* ubi Papa consultus, quid agendum faminis adhuc juvenibus, quae viros suos causa captivitatis, vel peregrinationis absentes, ultra septennium praestolatae sunt: nec certificari possunt de vita, vel morte ipsorum, licet super hoc inquisitionem adhibuerint diligentem; Respondit, quod quocumque annorum numero ita remaneant, viventibus viris suis non possunt ad aliorum consortium canonicè convolare: nec auctoritate Ecclesiae permitti contrahere, donec certum nuntium recipiant de morte virorum.

46. Et

Pluralitas
successiva
uxorum, est
licita.

Quid de Legibus Civilibus?

Secundae
nuptiae non
ita probantur
sicut
primae.

Uxor non
certificata
de morte
viri, nequit
contrahere
cum alio.

Idem dic-
tum de
XIII.

46. Et hoc ipsum in viris observandum esse, absentibus uxoribus, declaratur c. Dominus, de Secundis Nuptijs, ibi: *Nullus a modo ad secundas Nuptias migrare presumat, donec ei constet, quod ab hac vita migraverit conjunx eius.* Ratio est: quia stante dubio de morte conjugis, prius Matrimonium stat in possessione. Accedunt plurima inconvenientia, quæ ex secundis Nuptijs, temerè, seu non habitâ certâ notitiâ de morte prioris conjugis iniris, provenire solent.

Cautela Ri-
tualium
Dioecesa-
norum cit.
ca hoc.

47. Quinimò his de causis Ritualia Dioecesana rectè alicubi monent Parochos, ne facilè ad contrahendum Matrimonium admittant vagos & peregrinos, & qui incertas fedes habent, non habitâ prius Ordinarij licentiâ. Neque item eos, qui antea conjugati fuerunt, ut sunt uxores militum, & captivorum, vel aliorum, præsertim peregrinantium, nisi habitâ certâ notitiâ de morte prioris conjugis: aut in casu, quo non adsunt indubitata talis mortis testimonia, causa ad Ordinarium deferatur, ejusque judicium & consensus requiratur; ne alioquin ex incentivo libidinis, ac postposito DEI timore, facilius contingat, secundas Nuptias iniri non habitâ certâ notitiâ de morte prioris conjugis.

Quid, si mu-
lier depo-
nat, mari-
tam se vi-
dente obij-
se?

48. Quæres, quid agendum, si quædam mulier deponat, aut etiam juramento firmare velit, conjugem suum, se vidente, atque præsentem, tali tempore mortuum, atque sepultum fuisse? Resp. Eam absque alijs testimonijs, vel indicijs (secus, si talia præsertim gravia concurrant) non esse audiendam: quia *nullus idoneus testis in re sua intelligitur*, l. Nullus. ff. de Testibus. Accedit, quod juramentum suppletorium probationis neque deferendum, neque admittendum sit absque semiplena probatione, & alioquin, si præstaretur, nulla eius habenda sit ratio. Gobat tract. 9. Theol. Experim. num. 211. ubi hoc declarat casu quodam Hungarico.

Dubitans
de morte
conjugis, si
contrahat,
non potest
petere de-
bitum.

49. CONCL. IV. Si quis, vel aliqua, dubitans de morte prioris conjugis absentis, contrahere præsumpserit, ei, quæ sibi nupsit, debitum conjugale reddere tenetur, id tamen exigere non potest. Ita habetur expressè cit. cap. Dominus, de Secundis Nuptijs, etque communis Doctorum. Ratio est: quia, cum alter conjunx supponatur bonâ fide contraxisse (nam, si etiam ipse sci visset incertitudinem mortis prioris conjugis, neuter posset petere debitum) stante dubio non est privandus jure suo; cum licet in possessione juris conjugij, ac stante dubio melior sit con-

conditio possidentis. Secus dicendum de eo, qui malâ fide, seu dubitans de morte prioris conjugis, contraxit; nam semper in possessione stat prius Matrimonium contra ipsum: unde perseverante conscientia suâ dubiâ, & nisi hæc per acquisitam certam notitiam de morte prioris conjugis deponatur, is peccaret petendo.

50. Dices. Ergo stante tali dubio neque poterit reddere alteri petenti. Resp. negando sequelam. Etenim, si reverâ conjunx prior mortuus fuisset, Matrimonium cum altera (servatis cæteroquin servandis) contractum, esset validum, non obstante alterius dubio: quia satis est, quod à parte rei conjunx sit mortua, sicque Matrimonium contrahi possit. Proinde parti innocenti, seu quæ bonâ fide contraxerat, jus suum, perseverante illo dubio, negandum non est.

Cur possit reddere parti innocenti?

51. Quod si verò ex postfacto, quocunque tandem tempore, vel casu, conjunx absens redierit, aut eum superstitem esse contiterit, omninò necesse est, ut, qui alterum Matrimonium contraxerat (quod non obstante bonâ fide, ipso jure irritum fuit) relictis adulterinis complexibus ad priorem conjugem revertatur; prout notatur *cit. cap. Dominus. de secund. Nupt.* cum concordantijs. Si tamen ejusmodi Matrimonium fuit contractum ex judicio & assensu Ecclesiæ, filij ex ipso nati reputantur legitimi, & admittendi ad hæreditatem, *arg. c. Perlatum. Qui filij sint legitimi.*

Quid si postea conjunx superstes redeat?

Num filij legitimi?

QUÆSTIO V.

De Indissolubilitate Matrimonij.

52. **M**atrimonium dupliciter intelligi potest esse Indissolubile, nimirum vel quoad vinculum, vel quoad thorum & cohabitationem. De Indissolubilitate Matrimonij hoc posteriori modo acceptâ, dicetur ex professo *Quæst. VII.* per totum: de priori autem impræsentiarum agitur, investigando, an, & quomodo Matrimonium sit indissolubile quoad vinculum; adeò, ut illo semel legitime contracto, non liceat conjugibus ab eodem recedere, atque ad alias nuptias vivente adhuc priore conjugè transire. Hoc prænotato, sic

Matrimonium dupliciter potest intelligi indissolubile, quomodo?

zzzzzz

53. CONCL.